รายงานการศึกษา

เรื่อง

การประหยัดงบประมาณด้วยการใช้พลังงานทดแทน

ศึกษากรณีรถส่วนกลางของกรุงเทพมหานคร

โดย

นางศรีนวล สุคนธชาติ

ผู้อำนวยการกองวิเคราะห์งบประมาณ 4

สำนักงบประมาณกรุงเทพมหานคร

เสนอ

คณะกรรมการหลักสูตรนักบริหาร

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรมหลักสูตร

นักบริหารมหานครระดับสูง รุ่นที่ 10

ระหว่างวันที่ 20 เมษายน 2558 - 17 กรกฎาคม 2558

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	**บทนำ**	
	สภาพและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
	ขอบเขตการศึกษา	2
	นิยามศัพท์	2
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	3
2	แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
	นโยบายด้านพลังงานของรัฐบาล	4
	ปฏิญาณกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยความร่วมมือลดปัญหา ภาวะโลกร้อน และแผนปฏิบัติการว่าด้วยการลดปัญหา ภาวะโลกร้อนของกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2550 - 2555	7
	แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร 12 ปี ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2556 – 2559) ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนากรุงเทพมหานครให้เป็นมหานคร แห่งสิ่งแวดล้อม ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 8 อนุรักษ์พลังงาน/ การใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก	8
	ความเป็นมาของ NGV และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
3	กรณีศึกษาการประหยัดงบประมาณด้วยการใช้พลังงานทดแทน (ก๊าซ NGV)	18
4	กรณีศึกษาการประหยัดงบประมาณด้วยการใช้พลังงานทดแทน : กรณีรถส่วนกลางของกรุงเทพมหานคร	23
5	สรุปและเสนอแนะ	26
บรรณานุกรม		28

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1	ตารางเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของปริมาณสารพิษชนิดต่าง ๆ	11
ภาพที่ 2	การติดตั้งอุปกรณ์ NGV	14
ภาพที่ 3	ถังบรรจุก๊าซ NGV	15
ภาพที่ 4	ราคาน้ำมันเชื้อเพลิง	17

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	หลักเกณฑ์การตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี ค่าวัสดุน้ำมันเชื้อเพลิง	18
ตารางที่ 2	หลักเกณฑ์การตั้งราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้ในการพิจารณาคำขอตั้งงบประมาณประจำปี	18
ตารางที่ 3	บัญชีกำหนดการเบิกเชื้อเพลิงสำหรับรถที่ติดตั้ง NGV (งวดการเบิก 1 เดือน)	19
ตารางที่ 4	เปรียบเทียบระหว่างรถที่ใช้น้ำมันเบนซินกับการใช้ก๊าซ NGV เป็นเชื้อเพลิง	20
ตารางที่ 5	เปรียบเทียบระหว่างรถที่ใช้น้ำมันดีเซลกับการใช้ก๊าซ NGV เป็นเชื้อเพลิง	20
ตารางที่ 6	กรณีรถส่วนกลางใช้น้ำมันเป็นเชื้อเพลิง	21
ตารางที่ 7	กรณีรถส่วนกลางใช้น้ำมันเป็นเชื้อเพลิงร่วม (ติดตั้งอุปกรณ์การใช้ก๊าซ NGV)	22
ตารางที่ 8	เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายต่อการใช้เชื้อเพลิงแต่ละชนิดในระยะเวลา 1 - 5 ปี	22
ตารางที่ 9	ทางเลือกที่ 1 ใช้น้ำมันแก๊สโซฮฮล์อย่างเดียว	24
ตารางที่ 10	ทางเลือกที่ 2 ใช้น้ำมันเบนซินกับการใช้ก๊าซ NGV (ระบบฉีดก๊าซ)	24
ตารางที่ 11	ทางเลือกที่ 3 ใช้น้ำมันดีเซลกับการใช้ก๊าซ NGV (ระบบเชื้อเพลิงร่วม)	24

คำนำ

สำนักงบประมาณกรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำงบประมาณเพื่อสนับสนุนนโยบายของผู้บริหาร และดำเนินการตามยุทธศาสตร์การพัฒนากรุงเทพมหานคร ในขณะที่งบประมาณมีจำกัด โดยเฉพาะงบประมาณรายจ่ายประจำที่มีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณของกรุงเทพมหานครในอนาคต โดยผู้จัดทำได้นำเสนอหลักการประหยัดงบประมาณด้วยการใช้พลังงานทดแทน เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางให้กับผู้บริหารกรุงเทพมหานครในการกำหนดนโยบายและขยายผล ทั้งนี้เพื่อที่จะได้นำงบประมาณไปพัฒนาเมืองและบริการสาธารณะต่อไป

ผู้จัดทำ ขอขอบพระคุณ นายยศศักดิ์ คงมาก ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณกรุงเทพมหานคร ผู้ให้การสนับสนุน และขอขอบพระคุณ อาจารย์จาดุร อภิชาตบุตร ผู้ให้คำแนะนำ ชี้แนะ ในการจัดทำรายงาน

และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานการศึกษาฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

นางศรีนวล สุคนธชาติ
ผู้อำนวยการกองวิเคราะห์งบประมาณ 4
สำนักงบประมาณกรุงเทพมหานคร
24 มิถุนายน 2558

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อประหยัดงบประมาณของกรุงเทพมหานครในอนาคต โดยการลดงบประมาณรายจ่ายประจำในส่วนที่เป็นไปได้ ถือเป็นทางเลือกที่สามารถเพิ่มสัดส่วนงบประมาณด้านกายภาพเพื่อนำมาพัฒนาเมืองและการบริการสาธารณะ

ผลการศึกษา กรณีการประหยัดงบประมาณด้วยการใช้พลังงานทดแทน : ศึกษากรณีรถส่วนกลางของกรุงเทพมหานครที่ใช้น้ำมันเชื้อเพลิงอย่างเดียว จะต้องใช้งบประมาณด้านพลังงานเชื้อเพลิงที่สูงมากจากวิกฤติการณ์ราคาน้ำมันที่มีความผันผวน กรุงเทพมหานครควรหาพลังงานทดแทนหรือพลังงานทางเลือกใหม่เพื่อเพิ่มความคุ้มค่าและประหยัดงบประมาณ

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล สามารถนำเสนอแนวคิดโดยการขยายผลให้รถส่วนกลางของกรุงเทพมหานครติดตั้งอุปกรณ์ก๊าซ NGV เพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากก๊าซ NGV เป็นตัวแปรทางเลือกภาวะความเสี่ยงของวิกฤตการณ์ราคาน้ำมันโลก ทั้งยังเป็นพลังงานที่สะอาด และราคาถูกว่าพลังงานชนิดอื่น ๆ ดังนั้นควรรณรงค์ให้หน่วยงานต่าง ๆ ตระหนักถึงปัญหาสภาภาวะโลกร้อนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งขับเคลื่อนแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร 12 ปี ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2556 – 2559) ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนากรุงเทพมหานครให้เป็นมหานครแห่งสิ่งแวดล้อม ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 8 อนุรักษ์พลังงาน/การใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกให้บรรลุผล

บทที่ 1
บทนำ

1.1 สภาพและความสำคัญของปัญหา

พลังงานเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ ปัจจุบันการเลือกใช้เชื้อเพลิงที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมกำลังได้รับการสนับสนุนมากขึ้นในหลายประเทศ อันเนื่องมาจากปัญหาก๊าซเรือนกระจกที่เกิดขึ้นทั่วโลก ประกอบกับวิกฤตการณ์น้ำมันที่มีความผันผวน ทำให้หลายประเทศพยายามหาพลังงานทดแทนหรือพลังงานทางเลือกใหม่ ๆ ที่จะให้ทั้งความปลอดภัย คุ้มค่า และความประหยัดมากที่สุด

ปัญหาจากวิกฤตการณ์ราคาน้ำมันของโลกที่มีความผันผวน รัฐบาลได้พยายามหามาตรการประหยัดพลังงานและหาพลังงานทดแทนหรือพลังงานทางเลือกใหม่ ๆ เพื่อลดการนำเข้าพลังงานน้ำมันจากต่างประเทศ โดยกำหนดแนวทางให้มีการลดปริมาณการใช้น้ำมันทุกภาคส่วนและรณรงค์ใช้เชื้อเพลิงในรถยนต์ประเภทต่าง ๆ ให้น้อยลง

กรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางการดำเนินกิจกรรมของประเทศที่เป็นส่วนหนึ่งในการสร้างภาวะโลกร้อน อันเนื่องมาจากเป็นเมืองหลวงที่มีประชากรมากกว่า 10 ล้านคน มีการใช้พลังงานจำนวนมากรวมถึงการปล่อยก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ Co เป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นก๊าซพิษเกิดจากการเผาไหม้ไม่สมบูรณ์ในเครื่องยนต์ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน

จากสาระสำคัญข้างต้น กรุงเทพมหานครได้กำหนดเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์การพัฒนากรุงเทพมหานครสู่ความเป็นเมืองน่าอยู่ ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์พลังงาน ประกอบกับแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร 12 ปี ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2556 - 2559) ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนากรุงเทพมหานครให้เป็นมหานครแห่งสิ่งแวดล้อม ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 8 อนุรักษ์พลังงาน/การใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก จึงเป็นภารกิจสำคัญที่กรุงเทพมหานครต้องขับเคลื่อนให้แผนพัฒนาและยุทธศาตร์กรุงเทพมหานครดังกล่าวบรรลุตามเป้าประสงค์ ในขณะที่งบประมาณกรุงเทพมหานครมีจำกัด โดยเฉพาะประมาณการด้านพลังงานเชื้อเพลิงที่มีอัตราสูงขึ้นทุกปี ดังนั้นหากกรุงเทพมหานครมีการขยายผล และมีมาตรการบังคับให้รถส่วนกลางของกรุงเทพมหานครติดตั้งอุปกรณ์ก๊าซ NGV เพิ่มขึ้น ก็สามารถช่วยให้กรุงเทพมหานครประหยัดงบประมาณรายจ่ายประจำได้ในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณของกรุงเทพมหานครในการลดค่าใช้จ่ายรายจ่ายประจำด้านพลังงาน

2. เพื่อรณรงค์ให้หน่วยงานต่าง ๆ ตระหนักถึงปัญหาภาวะโลกร้อน และสิ่งแวดล้อม โดยหันมาใช้พลังงานทดแทนก๊าซ NGV

3. เพื่อเสนอแนวทางให้กับผู้บริหารกรุงเทพมหานครในการกำหนดนโยบาย

1.3 ขอบเขตการศึกษา

1. นโยบายด้านพลังงานของรัฐบาล

2. ปฏิญาณกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยความร่วมมือลดปัญหาภาวะโลกร้อน และยุทธศาสตร์ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครด้านสิ่งแวดล้อม กรุงเทพฯ : เมืองแห่งความปลอดภัย

3. แผนพัฒนากรุงเทพมหานครระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2556 - 2575) แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร 12 ปี ระยะ 2 (พ.ศ. 2556 – 2559) แผนการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2556 - 2559 ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนากรุงเทพมหานครให้เป็นมหานครแห่งสิ่งแวดล้อม ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 8 อนุรักษ์พลังงาน/การใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก

1.4 นิยามศัพท์

รถส่วนกลาง หมายถึง รถยนต์ หรือรถจักรยานยนต์ที่จัดไว้เพื่อใช้ราชการของกรุงเทพมหานคร หรือเพื่อกิจการอันเป็นส่วนรวมของหน่วยงานของกรุงเทพมหานคร ได้แก่ รถยนต์นั่ง (รถเก๋ง) รถโดยสารแบบไมโครบัส (รถตู้) และรถบรรทุก ขนาดไม่ต่ำกว่า 2,400 ซีซี (รถกระบะ)

พลังงานทดแทน หมายถึง พลังงานที่นำมาใช้แทนน้ำมันเชื้อเพลิง

ก๊าซธรรมชาติ NGV หมายถึง ก๊าซธรรมชาติที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับยานยนต์ เกิดขึ้นจากการนำก๊าซธรรมชาติ (ส่วนใหญ่เป็นก๊าซมีเทน) มาอัดจนมีความดันสูง 3,000 ปอนด์/ตารางนิ้ว (มากกว่า 240 เท่าของความดันบรรยากาศ) แล้วนำไปเก็บไว้ในถังที่มีความแข็งแรงทนทานสูงเป็นพิเศษ

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. งบประมาณรายจ่ายประจำปี หมวดค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ รายการค่าวัสดุน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นลดน้อยลง

2. เสนอผู้บริหารกรุงเทพมหานครเพื่อขยายผลการกำหนดแนวทาง นโยบาย ยุทธศาสตร์การใช้พลังงานทางเลือก

1.6 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. กรุงเทพมหานครสามารถลดงบประมาณรายจ่ายด้านงบดำเนินการการใช้น้ำมันเชื้อเพลิง
2. ช่วยลดสภาวะโลกร้อนและปัญหาสิ่งแวดล้อม
3. รณรงค์ให้หน่วยงาน และประชาชนหันมาใช้พลังงานทางเลือก
4. ลดสภาวะความผันผวนของราคาน้ำมันเชื้อเพลิง และเพิ่มพลังงานทางเลือก

บทที่ 2
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. นโยบายด้านพลังงานของรัฐบาล

นโยบายของรัฐบาลด้านพลังงาน ได้กำหนดให้มีการจัดหาพลังงานให้เพียงพอกับความต้องการ มีคุณภาพ มีความมั่นคง และในระดับราคาที่เหมาะสม ในขณะเดียวกันก็ส่งเสริมให้มีการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและประหยัด ตลอดจนส่งเสริมให้มีการแข่งขันในกิจการพลังงาน และส่งเสริมบทบาทของภาคเอกชนมากขึ้น เพื่อนำไปสู่การจัดหา การจำหน่าย และการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อช่วยลดภาระการลงทุนของภาครัฐบาลได้อีกทางหนึ่ง นอกจากนี้แนวทางการพัฒนาพลังงานยังต้องคำนึงถึงปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อม เนื่องจากการผลิตและการใช้พลังงาน มักจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของประชาชน การกำหนดนโยบายและมาตรการทางด้านพลังงานจึงช่วยสนับสนุนการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ และการเงินของประเทศอีกทางหนึ่ง[1]

1.1 นโยบายพลังงานที่อยู่ในคำแถลงนโยบายของรัฐบาลที่นายสมัคร สุนทรเวช นายกรัฐมนตรี ได้แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันจันทร์ที่ 18-20 กุมภาพันธ์ 2551

1.1.1 สร้างความมั่นคงทางด้านพลังงาน ด้วยการจัดหาพลังงานให้เพียงพอต่อการพัฒนาประเทศ เพื่อความอยู่ดีกินดีของประชาชน โดยเร่งรัดให้มีการลงทุนสำรวจและพัฒนาพลังงานทั้งจากในประเทศ เขตพื้นที่พัฒนาร่วม และจากประเทศเพื่อนบ้านให้เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือด้านพลังงานกับต่างประเทศ

1.1.2 ส่งเสริมให้มีการกำกับดูแลกิจการพลังงานให้มีราคาพลังงานที่เหมาะสม เป็นธรรม และก่อให้เกิดการแข่งขันลงทุนในธุรกิจพลังงาน โดยมีมาตรฐานคุณภาพการบริการและความปลอดภัยที่ดี

1.1.3 พัฒนาและวิจัยพลังงานทดแทนทุกรูปแบบเพื่อเป็นทางเลือกแก่ประชาชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมทั้งศึกษาวิจัยและเตรียมความพร้อมเพื่อการตัดสินในพัฒนาพลังงานทางเลือก อื่นๆ ที่ใช้เทคโนโลยีชั้นสูงและพลังงานที่สอดคล้องกับท้องถิ่น

1.1.4 ส่งเสริมการประหยัดพลังงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง รวมทั้งสนับสนุนการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพทั้งในภาคการผลิต ภาคบริการและภาคประชาชนโดยมีมาตรการจูงใจที่เหมาะสม

1.1.5 ส่งเสริมการพัฒนาผลิตและใช้พลังงานควบคู่ไปกับการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมกลไกการพัฒนาพลังงานที่สะอาด รวมทั้งให้ความสำคัญกับการจัดการก๊าซเรือนกระจกเพื่อช่วยบรรเทาสภาวะโลกร้อน

1.2 นโยบายพลังงานที่อยู่ในคำแถลงนโยบายของรัฐบาลที่นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ได้แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันจันทร์ที่ 30 ธันวาคม 2551

1.2.1 พัฒนาพลังงานให้ประเทศไทยสามารถพึ่งตนเองได้มากขึ้น โดยจัดหาพลังงานให้เพียงพอ มีเสถียรภาพ ด้วยการเร่งสำรวจและพัฒนาแหล่งพลังงานประเภทต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ และเร่งให้มีการเจรจากับประเทศเพื่อนบ้านในระดับรัฐบาลเพื่อร่วมพัฒนาแหล่งพลังงาน วางแผนพัฒนาไฟฟ้าให้มีการกระจายชนิดของเชื้อเพลิงที่ใช้ เพื่อลดความเสี่ยงด้านการจัดหา ความผันผวนทางด้านราคา และลดต้นทุนการผลิต ส่งเสริมการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนที่มีศักยภาพ โดยเฉพาะโครงการผลิตไฟฟ้าขนาดเล็ก และโครงการผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กมาก รวมทั้งศึกษาความเหมาะสมในการพัฒนาพลังงานทางเลือกอื่น ๆ มาใช้ประโยชน์ในการผลิตไฟฟ้า

1.2.2 ดำเนินการให้นโยบายด้านพลังงานทดแทนเป็นวาระแห่งชาติ โดยสนับสนุนการผลิตและการใช้พลังงานทดแทน โดยเฉพาะการพัฒนาเชื้อเพลิงชีวภาพและชีวมวล เช่น แก๊สโซฮอล์ (อี 10 อี 20 และอี 85) ไบโอดีเซล ขยะ และมูลสัตว์ เป็นต้น เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงด้านพลังงาน ลดภาวะมลพิษ และเพื่อประโยชน์ของเกษตรกร โดยสนับสนุนให้มีการผลิตและใช้พลังงานหมุนเวียนในระดับชุมชน หมู่บ้าน ภายใต้มาตรการสร้างแรงจูงใจที่เหมาะสม รวมทั้งสนับสนุนการใช้ก๊าซธรรมชาติในภาคขนส่งให้มากขึ้น โดยขยายระบบขนส่งก๊าซธรรมชาติให้ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ ตลอดจนส่งเสริมและวิจัยพัฒนาพลังงานทดแทนทุกรูปแบบอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

1.2.3 กำกับดูแลราคาพลังงานให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม มีเสถียรภาพ และเป็นธรรมต่อประชาชน โดยกำหนดโครงสร้างราคาเชื้อเพลิงที่เหมาะสม และเอื้อต่อการพัฒนาพืชพลังงาน รวมทั้งสะท้อนต้นทุนที่แท้จริงมากที่สุด และบริหารจัดการผ่านกลไกตลาดและกองทุนน้ำมัน เพื่อให้มีการใช้พลังงานอย่างประหยัดและส่งเสริมการแข่งขัน และการลงทุนในธุรกิจพลังงาน รวมทั้งพัฒนาคุณภาพการให้บริการและความปลอดภัย

1.2.4 ส่งเสริมการอนุรักษ์และประหยัดพลังงาน ทั้งในภาคครัวเรือน อุตสาหกรรม บริการ และขนส่ง โดยรณรงค์ให้เกิดวินัยและสร้างจิตสำนึกในการประหยัดพลังงานและสนับสนุนการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีมาตรการจูงใจให้มีการลงทุนจากภาคเอกชนในการปรับเปลี่ยนอุปกรณ์ประหยัดพลังงานและมาตรการ สนับสนุนให้ครัวเรือนลดการใช้ไฟฟ้าในช่วงการใช้ไฟฟ้าสูงสุดรวมทั้งการวิจัยพัฒนาและกำหนดมาตรฐานอุปกรณ์ไฟฟ้าและมาตรฐานอาคารประหยัดพลังงาน ตลอดจนสนับสนุนการพัฒนาระบบขนส่งมวลชน และการขนส่งระบบรางเพื่อให้มีการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถชะลอการลงทุนด้านการจัดหาพลังงานของประเทศ

1.2.5 ส่งเสริมการจัดหาและการใช้พลังงานที่ให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม ภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยกำหนดมาตรฐานด้านต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดโครงการกลไกการพัฒนาพลังงานที่สะอาด เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน และลดปริมาณก๊าซเรือนกระจก

1.3 นโยบายพลังงานที่อยู่ในคำแถลงนโยบายของรัฐบาลที่นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีได้แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันอังคารที่ 23 สิงหาคม 2554

1.3.1 ส่งเสริมและผลักดันให้อุตสาหกรรมพลังงานสามารถสร้างรายได้ให้ประเทศ ซึ่งถือเป็นอุตสาหกรรมเชิงยุทธศาสตร์ เพิ่มการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานและพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางธุรกิจพลังงานของภูมิภาคโดยใช้ความได้เปรียบเชิงภูมิยุทธศาสตร์

1.3.2 สร้างเสริมความมั่นคงทางพลังงาน โดยแสวงหาและพัฒนาแหล่งพลังงานและระบบไฟฟ้าจากทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งให้มีการกระจายแหล่งและประเภทพลังงานให้มีความหลากหลายเหมาะสม และยั่งยืน

1.3.3 กำกับราคาพลังงานให้มีราคาเหมาะสม เป็นธรรมและมุ่งสู่การสะท้อนต้นทุนที่แท้จริง โดยปรับบทบาทกองทุนน้ำมันให้เป็นกองทุนสำหรับรักษาเสถียรภาพราคา ส่วนการชดเชยราคานั้นจะดำเนินการอุดหนุนเฉพาะกลุ่ม ส่งเสริมให้มีการใช้ก๊าซธรรมชาติมากขึ้นในภาคขนส่ง และส่งเสริมการใช้แก๊สโซฮอล์และไบโอดีเซลในภาคครัวเรือน

1.3.4 ส่งเสริมการผลิต การใช้ ตลอดจนการวิจัยและพัฒนาพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก โดยตั้งเป้าหมายให้สามารถทดแทนเชื้อเพลิงฟอสซิลได้อย่างน้อยร้อยละ 25 ภายใน 10 ปี ทั้งนี้ ให้มีการพัฒนาอุตสาหกรรมอย่างครบวงจร

1.3.5 ส่งเสริมและผลักดันการอนุรักษ์พลังงานอย่างเต็มรูปแบบ โดยลดระดับการใช้พลังงานต่อผลผลิตลงร้อยละ 25 ภายใน 20 ปี และมีการพัฒนาอย่างครบวงจร ส่งเสริมการใช้อุปกรณ์และอาคารสถานที่ที่มีประสิทธิภาพสูง ส่งเสริมกลไกการพัฒนาพลังงานที่สะอาดเพื่อลดก๊าซเรือนกระจกและแก้ปัญหาภาวะโลกร้อนสร้างจิตสำนึกของผู้บริโภคในการใช้พลังงานอย่างประหยัด และมีประสิทธิภาพให้เป็นระบบจริงจังและต่อเนื่องทั้งภาคการผลิต ภาคการขนส่ง และภาคครัวเรือน

---

[1] นโยบายด้านพลังงานของรัฐบาล : กระทรวงพลังงาน

[2] ปฏิญญากรุงเทพมหานคร ในความร่วมมือลดปัญหาจากภาวะโลกร้อน : รายงานการประเมินกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ พ.ศ. 2552

1.4 นโยบาย พลังงานที่อยู่ในคำแถลงนโยบายของรัฐบาลที่ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีได้แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันศุกร์ที่ 12 กันยายน 2557

ดำเนินการปฏิรูปโครงสร้างราคาเชื้อเพลิงประเภทต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับต้นทุนและให้มีภาระภาษีที่เหมาะสมระหว่างน้ำมันต่างชนิดและผู้ใช้ต่างประเภท เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานของประเทศและให้ผู้บริโภคระมัดระวังที่จะไม่ใช้อย่างฟุ่มเฟือย รวมถึงด้าเนินการให้มีการสำรวจและผลิตก๊าซธรรมชาติและน้ำมันดิบรอบใหม่ทั้งในทะเลและบนบก และดำเนินการให้มีการสร้างโรงไฟฟ้าเพิ่มขึ้นโดยหน่วยงานของรัฐและเอกชน ทั้งจากการใช้ฟอสซิลเป็นเชื้อเพลิงและจากพลังงานทดแทนทุกชนิด ด้วยวิธีการที่เปิดเผย โปร่งใส เป็นธรรม และเป็นมิตรต่อสภาวะแวดล้อม พร้อมกับร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการพัฒนาพลังงาน

จะเห็นได้ว่านโยบายด้านพลังงานของรัฐบาลเกือบทุกรัฐบาล มีแนวคิดที่จะส่งเสริมและผลักดันอนุรักษ์พลังงานอย่างเต็มรูปแบบ มีการปฏิรูปโครงสร้างราคาเชื้อเพลิงประเภทต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับต้นทุนและความเหมาะสม รวมทั้งดำเนินการสำรวจพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกเพื่อใช้ในการบริหารกิจการของประเทศ พร้อมส่งเสริมกลไกการพัฒนาพลังงานที่สะอาดและเป็นมิตรต่อสภาวะแวดล้อม เพื่อลดปัญหาสภาวการณ์โลกร้อน

2. ปฏิญาณกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยความร่วมมือลดปัญหาภาวะโลกร้อน และแผนปฏิบัติการว่าด้วยการลดปัญหาภาวะโลกร้อนของกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2550 – 2555

มาตรการและนโยบายในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก เป็นปฏิบัติการเบื้องต้นของกรุงเทพมหานคร ในความร่วมมือขององค์การต่าง ๆ และหน่วยงานทั้งจากภาครัฐและเอกชน ได้ร่วมกันลงนามในปฏิญาณกรุงเทพมหานคร ณ อาคารองค์การสหประชาชาติ กรุงเทพมหานคร สาระสำคัญของปฏิญญาดังกล่าวทั้ง 5 ประการ ได้แก่ [2]

1. เราจะลดการใช้พลังงานและใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดในทุกกิจกรรมในภาคผลิตและการบริโภค เพื่อให้เกิดผลกระทบต่อภาวะโลกร้อนน้อยที่สุด

2. เราจะร่วมกันส่งเสริมและสนับสนุนบทบาทของเยาวชน ชุมชน ธุรกิจ ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐ และปัจเจกบุคคลให้มีส่วนร่วมในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพื่อลดภาวะโลกร้อน

3. เราจะให้การสนับสนุนและส่งเสริมวิถีชีวิตบนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นการป้องกันเตรียมรับและปรับตัวสู้กับภาวะโลกร้อน

4. เราจะให้การสนับสนุน ส่งเสริม และร่วมทำกิจกรรมที่จะทำให้เกิดการดูดซับก๊าซเรือนกระจกด้วยการปลูกและดูแลต้นไม้ยืนต้นอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง

5. เราจะส่งเสริมให้มีกิจกรรมการลดและการป้องกันภาวะโลกร้อนอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนด้วยการเผยแพร่ข้อมูลและให้ความรู้สู่การปฏิบัติในทุกโอกาส

ในเบื้องต้นกรุงเทพมหานครจัดทำร่างแผนปฏิบัติการว่าด้วยการลดปัญหาภาวะโลกร้อนของกรุงเทพมหานคร เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากสาธารณชน โดยการสัมภาษณ์และการเสนอความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ ซึ่งนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญหลายคนจากหลายสาขาความรู้ ได้นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวม ในการวิเคราะห์ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และศักยภาพของการนำแผนไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพโดยมุ่งที่จะลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในกรุงเทพมหานครในช่วงเวลา 5 ปีข้างหน้า ซึ่งครอบคลุมประเด็นสำคัญ 5 ประเด็น ดังนี้

1. แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาระบบขนส่งมวลชนและการปรับปรุงระบบจราจร
2. แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมการใช้เชื้อเพลิงทางเลือก
3. แผนปฏิบัติการด้านการปรับปรุง การใช้พลังงานไฟฟ้าในอาคาร
4. แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะและการบำบัดน้ำเสีย
5. แผนปฏิบัติการด้านการเพิ่มพื้นที่สีเขียว

ประกอบกับแผนปฏิบัติการว่าด้วยการลดปัญหาภาวะโลกร้อนของกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2550 – 2555 จากข้อมูลการจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงในเขตกรุงเทพมหานคร รวบรวมโดยกรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน ช่วงปี พ.ศ. 2547 – 2550 พบว่า แนวโน้มการใช้เชื้อเพลิงทางเลือกสูงขึ้นตามลำดับ กรุงเทพมหานครได้กำหนดแผนการส่งเสริมการใช้เชื้อเพลิงทางเลือกในกรุงเทพมหานครและมาตรการเสริม โดยรณรงค์ให้ใช้แก๊ซโซฮอล์ /ไบโอดีเซล /ก๊าซธรรมชาติ CNG/LPG แทนน้ำมันเบนซิน ซึ่งประโยชน์ที่ได้จากการใช้พลังงานทดแทนดังกล่าว นอกจากจะช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายของครัวเรือนแล้ว ยังช่วยลดมลพิษทางอากาศได้อีกด้วย ทั้งนี้ กรุงเทพมหานครได้มีมาตรการสนับสนุนให้หน่วยงานในสังกัด ปรับเปลี่ยนเครื่องยนต์และหันมาใช้พลังงานทดแทนเพื่อเป็นต้นแบบให้แก่ประชาชนและหน่วยงานอื่นในการร่วมกันลดการใช้พลังงาน

3. แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร 12 ปี ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2556 - 2559) ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนากรุงเทพมหานครให้เป็นมหานครแห่งสิ่งแวดล้อม ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 8 อนุรักษ์พลังงาน/การใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก

ปัจจุบันกรุงเทพมหานครมีแผนระยะยาว คือ แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ 12 ปี (พ.ศ. 2552 - 2563) เป็นกรอบใหญ่ในการพัฒนากรุงเทพมหานคร โดยแบ่งช่วงของการนำแผนดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติเป็น 3 ระยะ ระยะละ 4 ปี การจัดทำแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร 12 ปี ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2556 - 2559)

เพื่อใช้เป็นแผนที่และเข็มทิศในการขับเคลื่อนการพัฒนากรุงเทพมหานครสู่มหานครน่าอยู่อย่างยั่งยืน (Sustainable Metropolis) ที่มุ่งพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการมีความเป็นอยู่ที่ดีและส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันควบคู่ไปกับการสร้างบริการสาธารณะที่มีคุณภาพดีเลิศ เข้าถึงบริการต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมและเท่าเทียม และได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาไว้ 5 ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย[3] 1)ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานแบบบูรณาการเพื่อมุ่งสู่การเป็นศูนย์กลางภูมิภาค 2)ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาศักยภาพกรุงเทพมหานครเพื่อการแข่งขันทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 3)ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนากรุงเทพมหานครให้เป็นมหานครแห่งสิ่งแวดล้อม 4)ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนากรุงเทพมหานครให้เป็นมหานครแห่งคุณภาพชีวิตที่ดีและมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม และ5)ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อเป็นต้นแบบด้านการบริหารมหานคร โดยเฉพาะในส่วนด้านสิ่งแวดล้อมและพลังงานทดแทน ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนากรุงเทพมหานครให้เป็นมหานครแห่งสิ่งแวดล้อม ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 8 อนุรักษ์พลังงาน/การใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก ด้านการลดภาวะโลกร้อนและการอนุรักษ์พลังงาน

ดังจะเห็นได้ว่าภาวะโลกร้อนเป็นวิกฤติการณ์ที่มีผลมาจากปริมาณก๊าซเรือนกระจกในบรรยากาศเพิ่มสูงขึ้นมากเกินสมดุลของธรรมชาติ ส่งผลให้อุณหภูมิของชั้นบรรยากาศเพิ่มสูงขึ้นและมีผลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลก ในส่วนของการใช้พลังงาน กรุงเทพมหานครเป็นเมืองขนาดใหญ่ที่มีประชากรมากกว่า 10 ล้านคน ใช้พลังงานไฟฟ้ารวมกันประมาณ 29,200 กิกะวัตต์ต่อชั่วโมง (GWh) ต่อปี มีรถรถยนต์จำนวน 6.7 ล้านคัน นอกจากนี้กรุงเทพมหานครยังเป็นแหล่งผลิตปริมาณมูลฝอย ประมาณ 8,700 ตันต่อวัน ผลิตน้ำเสีย วันละประมาณ 2.4 ล้านลูกบาศก์เมตร ส่งผลให้กรุงเทพมหานครมีอัตราการปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์สุทธิประมาณ 42.65 ล้านตันต่อปี คิดเป็นการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อประชากร 7.1 ตันต่อคนต่อปี ในขณะที่กรุงเทพมหานครมีพื้นที่สีเขียวประมาณ 11,859 ไร่ ซึ่งไม่เพียงพอต่อการดูดซับ กรุงเทพมหานครจึงจำเป็นต้องมีมาตรการเพื่อควบคุมการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก และมาตรการส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่สีเขียว นอกจากนี้ยังต้องมีมาตรการเพื่อรองรับภัยพิบัติทางธรรมชาติต่าง ๆ ส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน มุ่งลดอัตราการใช้พลังงานในภาพรวมของกรุงเทพมหานคร สนับสนุนการใช้พลังงานทดแทน พลังงานทางเลือก และส่งเสริมการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพให้ทุกภาคส่วน ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ที่กำหนดให้กรุงเทพมหานครก้าวไปสู่สังคมคาร์บอนต่ำภายในปี พ.ศ. 2563

4. ความเป็นมาของ NGV และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ยานยนต์ที่ใช้ก๊าซธรรมชาติได้มีการพัฒนาขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2403 โดยชาวฝรั่งเศสชื่อ Jean Etienne Lenoir แต่ช่วงนั้นยังไม่ได้ความนิยม จนกระทั่งมาถึงสงครามโลกครั้งที่ 2 และช่วงวิกฤตการณ์น้ำมันในปี ค.ศ. 1973 ส่งผลให้นานาประทศเริ่มที่จะนำก๊าซธรรมชาติมาใช้เป็นเชื้อเพลิงทดแทนน้ำมันในรถยนต์ การนำก๊าซธรรมชาติมาใช้เป็นเชื้อเพลิงในรถยนต์มีมากกว่า 80 ปีที่แล้ว โดยประเทศอิตาลี เป็นประเทศแรก สำหรับประเทศไทยได้มีการสำรวจพบแหล่งก๊าซธรรมชาติ 2 แหล่ง คือ ในทะเลบริเวณอ่าวไทย และบนบกที่อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น ซึ่งนำมาใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524 โดยการนำมาใช้เป็นเชื้อเพลิงในการผลิตกระแสไฟฟ้าและในโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อทดแทนการใช้ถ่านหินและน้ำมันเตาซึ่งมีราคาสูงและต้องนำเข้าจากต่างประเทศ

ประเทศไทยได้มีการนำก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG) มาใช้ในยานยนต์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2513 และแพร่หลายมากขึ้นในปี พ.ศ. 2523 เนื่องจากราคา LPG มีราคาถูกกว่าน้ำมันเชื้อเพลิง ส่วนใหญ่จะใช้ในรถแท็กซี่ รถสามล้อเครื่อง และมีการดัดแปลงเครื่องยนต์ที่นำเข้ามาจากญี่ปุ่น จนเมื่อปี พ.ศ. 2527 ประเทศไทยได้เริ่มมีการทดลองใช้ก๊าซ NGV กับรถโดยสาร ขสมก. และรถสามล้อเครื่อง(รถตุ๊ก ตุ๊ก) ซึ่งผลการทดสอบสมรรถนะของเครื่องยนต์เป็นที่น่าพอใจ ทั้งนี้เนื่องด้วยก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงที่สะอาด คุณภาพดีและราคาถูกกว่าเชื้อเพลิงชนิดอื่น ๆ แต่เนื่องจากขณะนั้นน้ำมันเชื้อเพลิงมีราคาไม่สูงมาก การใช้ก๊าซ NGV จึงไม่เป็นที่นิยมและไม่คุ้มค่ากับการลงทุนดัดแปลงเครื่องยนต์

NGV (Natural Gas Vehicles) คือ ก๊าซธรรมชาติสำหรับยานยนต์ เกิดขึ้นจากการนำก๊าซธรรมชาติ (ส่วนใหญ่เป็นก๊าซมีเทน) มาอัดจนมีความดันสูง ประมาณ 3,000 ปอนด์/ตารางนิ้ว (เป็นแรงดันที่ค่อนข้างสูงมากกว่า 240 เท่าของความดันบรรยากาศ) แล้วนำไปเก็บไว้ในถัง ที่มีความแข็งแรงทนทานสูงเป็นพิเศษ เพื่อนำมาเป็นเชื้อเพลิงใช้ทดแทนน้ำมันเบนซิลหรือดีเซลในรถยนต์ประเภทต่าง ๆ ซึ่งสากลเรียกว่า Compressed Natural Gas (CNG) หรือ ก๊าซธรรมชาติอัด NGV เป็นเชื้อเพลิงที่มีการเผาไหม้สะอาดกว่าเชื้อเพลิงประเภทฟอสซิลทุกชนิด รถที่ใช้ก๊าซธรรมชาติสำหรับยานยนต์ มีระดับการปล่อยสารพิษต่ำกว่าเครื่องยนต์ที่ใช้เบนซินและดีเซล โดยเฉพาะคาร์บอนมอนอกไซด์ และไนโตรเจนออกไซด์ และไม่มีฝุ่นละอองปล่อยออกมาเลย

จากงานวิจัยของ West Virginia University สหรัฐอเมริกา ศึกษาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของปริมาณมลสารจากรถโดยสารเครื่องยนต์ CUMMINS LTA-10 ที่ใช้ก๊าซธรรมชาติ และน้ำมันดีเซล พบว่ารถโดยสารที่ใช้ก๊าซธรรมชาติ NGV มีการปล่อยก๊าซคาร์บอนมอนนอกไซด์ ไนโตรเจนออกไซด์ และฝุ่นละอองน้อยกว่ารถที่ใช้ดีเซล โดยเฉพาะฝุ่นละออง มีค่าเฉลี่ยเพียง 0.027 กรัม/กิโลเมตร ในขณะที่รถดีเซลมีค่าเฉลี่ย

อยู่ที่ 0.965 กรัม/กิโลเมตร อย่างไรก็ตามรถ NGV มีการปล่อยก๊าซไฮโดรคาร์บอนสูงกว่ารถดีเซล โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 5.25 กรัม/กิโลเมตร ในขณะที่รถดีเซลมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 1.51 กรัม/กิโลเมตร

ตารางเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของปริมาณสารมลพิษชนิดต่างๆ จากรถโดยสาร NGV และรถโดยสารดีเซล

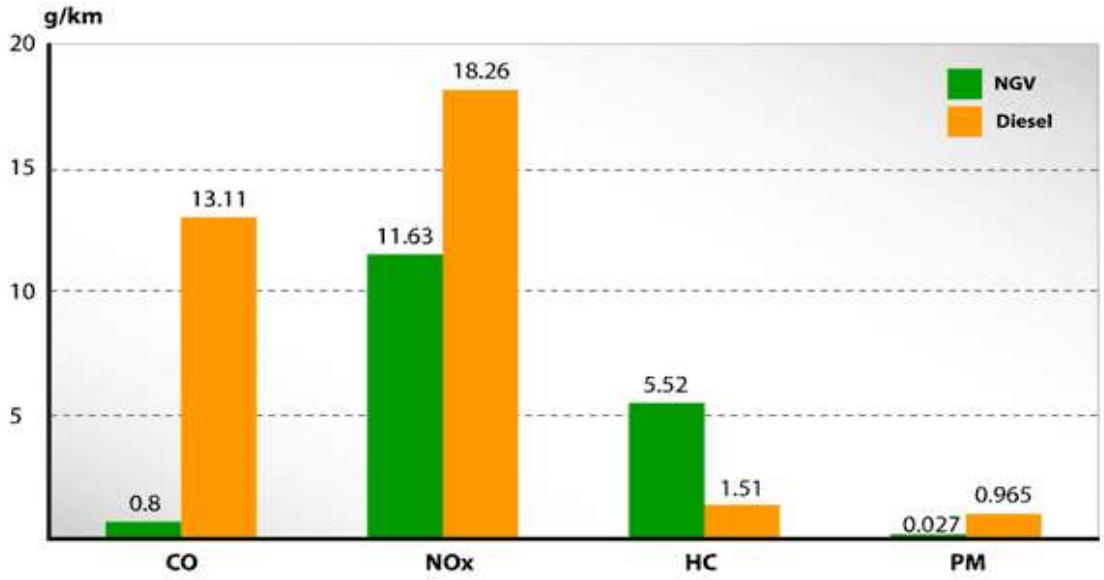

ภาพที่ 1 ตารางเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของปริมาณสารมลพิษชนิดต่าง ๆ

จากผลการศึกษาดังกล่าว พบว่าเครื่องยนต์ที่ใช้ก๊าซธรรมชาติ มีระดับการปล่อยสารพิษที่ต่ำกว่าเครื่องยนต์ที่ใช้เบนซินและดีเซล โดยเฉพาะคาร์บอนมอนอกไซด์ และไนโตรเจนออกไซด์ นอกจากนี้ยังมีข้อมูลสนับสนุนจาก The Australian Greenhouse Office ซึ่งเปรียบเทียบรถ NGV กับรถที่ใช้น้ำมันเชื้อเพลิงแล้ว พบว่า รถ NGV สามารถลดก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ได้ถึงร้อยละ 50 - 80 ลดก๊าซไนโตรเจนออกไซด์ได้ร้อยละ 60 - 90 ลดก๊าซไฮโดรคาร์บอนได้ร้อยละ 60 - 80 และแทบจะไม่มีฝุ่นละอองปล่อยออกมาเลย ดังนั้น NGV จึงถือได้ว่าเป็นพลังงานเชื้อเพลิงที่สะอาด ช่วยลดสภาวะโลกร้อน และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

รูปแบบการติดตั้ง NGV

รถยนต์ทุกประเภท ทุกยี่ห้อ สามารถติดตั้ง NGV ได้ทั้งระบบที่ใช้น้ำมันเบนซินและน้ำมันดีเซล แต่จะติดตั้งอุปกรณ์ชนิดใดนั้น สามารถสังเกตได้จากท่อร่วมไอดี ถ้าท่อไอดีเป็นพลาสติกซึ่งส่วนมากเป็นรถยนต์รุ่นใหม่ จะต้องติดตั้งระบบหัวฉีด แต่ถ้าท่อร่วมไอดีในรถเป็นโลหะ ซึ่งส่วนมากจะอยู่ในรถยนต์รุ่นเก่า จะต้องติดตั้งระบบดูดก๊าซ ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินการเมื่อต้องการใช้ก๊าซ NGV เป็นเชื้อเพลิงในรถยนต์

ศึกษาข้อมูลการใช้ NGV กับรถยนต์ ให้ถ่องแท้

นำรถไปติดตั้งระบบกับผู้ที่ติดตั้งได้มาตรฐาน

นำรถไปตรวจรับรองกับผู้ตรวจและทดสอบ
ที่ได้รับความเห็นชอบจากกรมการขนส่งทางบก

ดำเนินการทางทะเบียนโดยนำรถไปแจ้งเปลี่ยนชนิดเชื้อเพลิงภายใน 15 วัน
ณ หน่วยงานของกรมการขนส่งทางบก หลังจากผ่านการตรวจและทดสอบแล้ว

การติดตั้ง NGV ทดแทนน้ำมันเบนซิน

สำหรับรถยนต์ที่ใช้ก๊าซธรรมชาติ หรือ NGV ทดแทนน้ำมันเบนซิน ถ้าติดตั้งระบบ NGV เพียงแค่ปรับสวิตช์เลือกใช้เชื้อเพลิงเท่านั้น ก็จะสามารถเลือกใช้น้ำมันเบนซิน หรือก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงก็ได้ ซึ่งรูปแบบการใช้ NGV ทดแทนน้ำมันเบนซิน แบ่งออกเป็น 2 ระบบ คือ [5]

- ระบบฉีดก๊าซ หรือ Injection เหมาะกับรถเครื่องยนต์หัวฉีดประกอบด้วยชุดอุปกรณ์หลักๆ คือ ชุดควบคุมอิเล็คทรอนิคส์ อุปกรณ์ปรับความดันก๊าซ อุปกรณ์ปรับเวลาการจุดระเบิดของเครื่องยนต์ สวิตช์เลือกชนิดเชื้อเพลิง ถังก๊าซ ชุดจ่ายก๊าซและตัวตรวจวัดออกซิเจน ระบบนี้จะมีการจ่ายเชื้อเพลิงก๊าซด้วยหัวฉีดที่ท่อไอดีของแต่ละสูบโดยเฉพาะ และควบคุมส่วนผสมแบบใช้อากาศพอดี เพื่อการเผาไหม้ที่สมบูรณ์ ซึ่งจะใช้กับเครื่องยนต์แบบหัวฉีดเท่านั้น

- ระบบดูดก๊าซ หรือ Fumigation ซึ่งเหมาะสำหรับรถเครื่องยนต์คาบูเรเตอร์ จะมีอุปกรณ์ผสมก๊าซและอากาศ ทำหน้าที่ผสมอากาศ ที่เครื่องยนต์ดูดเข้าไปกับก๊าซ ในอัตราส่วนที่เหมาะสม กับการเผาไหม้ก่อนที่จะจ่ายเข้าเครื่องยนต์ อุปกรณ์หลักๆ ก็ได้แก่ ถังก๊าซ หัวเติมก๊าซ หม้อต้มหรืออุปกรณ์ปรับความดันก๊าซ อุปกรณ์ปรับเวลาการจุดระเบิดของเครื่องยนต์ และสวิตช์เลือกชนิดเชื้อเพลิง

ระบบดูดก๊าซแบ่งรูปแบบควบคุมการจ่ายก๊าซเป็น 2 รูปแบบ คือ

- แบบวงจรเปิด (Open Loop) และแบบวงจรปิด (Close Loop) ปริมาณก๊าซที่จ่ายจะเข้าไปผสมกับอากาศที่บริเวณท่อร่วมไอดี โดยอาศัยแรงดูดจากอากาศที่ป้อนเข้าสู่ห้องเผาไหม้ ทั้งนี้ปริมาณก๊าซที่จ่ายจะขึ้นอยู่กับการปรับตั้งสกรูปรับก๊าซหรือวาล์วจ่ายก๊าซที่ผู้ติดตั้งทำการปรับแต่ง ซึ่งจะทำให้ไม่สามารถควบคุมประสิทธิภาพการเผาไหม้ของก๊าซให้สมบูรณ์ได้ในทุกช่วงการทำงานของเครื่องยนต์ตามสภาวะการขับขี่ต่างๆ

- แบบวงจรปิด นอกจากอุปกรณ์พื้นฐาน ระบบนี้ยังประกอบด้วยชุดควบคุมอิเล็คทรอนิคส์ (Electronic Control Unit) ชุดควบคุมการจ่ายก๊าซ (Actuator) ตัวตรวจวัดตำแหน่งปีกผีเสื้อ (Throttle Position Sensor)และตัวตรวจวัดออกซิเจน (Oxygen Sensor) แบบวงจรนี้จะควบคุมส่วนผสมแบบใช้อากาศพอดีสำหรับการเผาไหม้ (Lambda=1) ทำให้เกิดการเผาไหม้ของก๊าซสมบูรณ์ ทั้งนี้ปริมาณก๊าซที่จ่ายไปผสมกับอากาศที่บริเวณท่อร่วมไอดีจะถูกควบคุมโดยชุดควบคุมการจ่ายก๊าซ ซึ่งจะมีชุดควบคุมอิเล็คทรอนิคส์ควบคุมการเปิด-ปิดของโซลินอยล์วาล์วอีกทีหนึ่ง ปริมาณก๊าซที่จ่ายจะมาก หรือน้อยขึ้นอยู่กับปริมาณออกซิเจนที่เหลือจากการเผาไหม้ในท่อไอเสีย โดยใช้ตัวตรวจวัดออกซิเจน และตำแหน่งการเปิดปิดของปีกผีเสื้อมาประมวลผลการจ่ายปริมาณก๊าซให้เหมาะกับการทำงานของเครื่องยนต์ ตามสภาวะการขับขี่ต่างๆ เครื่องยนต์แบบหัวฉีดก็สามารถตั้งระบบดูดก๊าซได้ ซึ่งค่าติดตั้งมีราคาถูกกว่าระบบฉีดก๊าซแต่สมรรถนะของเครื่องยนต์จะลดลงเล็กน้อย เพราะอาจเกิดปัญหาเรื่องการเผาไหม้ ควรเลือกติดตั้งระบบที่เหมาะสมกับเครื่องยนต์เพื่อความปลอดภัย

- แบบใช้ก๊าซเป็นเชื้อเพลิงอย่างเดียว ซึ่งเป็นเครื่องยนต์ที่ผลิตจากโรงงานผู้ผลิตโดยตรง แบบนี้มีให้เห็นในท้องถนนก็ได้แก่ รถโดยสารปรับอากาศของ ขสมก. ที่วิ่งให้บริการมาตั้งแต่ปี 2536

- แบบระบบเชื้อเพลิงร่วม หรือ DDF ซึ่งเป็นระบบดูดก๊าซ ที่ใช้ NGV ร่วมกับน้ำมันดีเซล อัตราส่วนก๊าซธรรมชาติต่อน้ำมันดีเซลจะขึ้นอยู่กับเครื่องยนต์นั้นๆ ประสิทธิภาพของอุปกรณ์ และคุณภาพของก๊าซที่ใช้ ซึ่งเฉลี่ยแล้วจะใช้ก๊าซ 50% น้ำมันดีเซล 50% สามารถจะหยัดค่าใช้จ่ายประมาณร้อยละ 25-30 การติดตั้ง NGV ทดแทนดีเซลนั้นใช้ระบบดูดก๊าซเพียงระบบเดียว แต่แบ่งการทำงานออกเป็น 2 รูปแบบ คือ

---

3 แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร 12 ปี ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2526 – 2559) สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร

4 สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน กระทรวงพลังงาน

5 สำนักงานนโยบายและแผนพลัง และบริษัท ปตท.จำกัด (มหาชน) และวิชาการ.คอม. http://digi.library.tu.ac.th/thesis/po/0602/09CHAPTER_2.pdf

การติดตั้ง NGV ทดแทนน้ำมันดีเซล

การติดตั้งอุปกรณ์ NGV ทดแทนน้ำมันดีเซล มี 2 แบบ คือ

- แบบดูดก๊าซ (Fumigation) ที่มีระบบควบคุมแบบธรรมดาหรือ Mechanic Control มีหลักการทำงานคือ ก๊าซธรรมชาติความดันสูงจากถังบรรจุไหลผ่านมายังอุปกรณ์ลดความดัน จ่ายก๊าซไปผสมกับอากาศที่บริเวณท่อร่วมไอดี โดยใช้อุปกรณ์ผสมก๊าซกับอากาศ (Gas Mixer) และผ่านเข้าห้องเผาไหม้ ปริมาณการจ่ายก๊าซ จะขึ้นอยู่กับการปรับตั้งสกรูปรับก๊าซขณะเดียวกันก็จ่ายน้ำมันดีเซลเข้าห้องเผาไหม้เพื่อจุดระเบิดนำการเผาไหม้ของก๊าซธรรมชาติ

- แบบดูดก๊าซ (Fumigation) ที่มีระบบควบคุมแบบวงจรปิดระบบนี้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ควบคุมการจ่ายก๊าซและน้ำมันดีเซล ซึ่งจะมีอุปกรณ์ควบคุมอิเลคทรอนิคส์ (Electronic Control Unit) หลักการทำงานคล้ายๆ กับแบบธรรมดา แต่จะสามารถป้อนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ไปควบคุมการจ่ายก๊าซให้เหมาะสมกับปริมาณอากาศที่เข้าห้องเผาไหม้ และปรับการจ่ายน้ำมันดีเซลที่ปั๊มเพื่อให้อัตราส่วนก๊าซธรรมชาติต่อน้ำมันดีเซลเหมาะสมสำหรับการเผาไหม้ที่สภาวะการทำงานต่างๆ ของเครื่องยนต์ ทั้งนี้ประสิทธิภาพการเผาไหม้ของเชื้อเพลิงร่วมจะขึ้นอยู่กับการออกแบบโปรมแกรมควบคุมและการปรับตั้งอัตราส่วนผสมก๊าซธรรมชาติและน้ำมันดีเซล ระบบนี้จะสามารถประหยัดค่าใช้จ่ายและช่วยลดปริมาณควันดำลง

ภาพที่ 2 การติดตั้งอุปกรณ์ NGV

ถังก๊าซ NGV

ถังบรรจุก๊าซ NGV ถือเป็นเป็นอุปกรณ์ที่สำคัญมากสำหรับการใช้ก๊าซธรรมชาติอัด เพราะต้องเป็นตัวบรรจุก๊าซซึ่งมีความดันสูงถึง 3,000-3,600 ปอนด์ต่อตารางนิ้ว ปัจจุบันมีการผลิตถังก๊าซอยู่ 4 ประเภท ได้แก่

ประเภทที่ 1 ถังที่ทำด้วยเหล็ก หรือ อลูมิเนียม

ประเภทที่ 2 ถังที่ทำด้วยเหล็ก หรือ อลูมิเนียม และหุ้มด้วยวัสดุใยแก้ว หรือ เส้นใยคาร์บอน

ประเภทที่ 3 ถังที่ทำด้วยแผ่นอลูมิเนียมที่บางกว่าชนิดที่ 2 และหุ้มด้วยวัสดุใยแก้วหรือเส้นใยคาร์บอนตลอดตัวถัง

ประเภทที่ 4 ถังที่ทำด้วยแผ่นพลาสติกและหุ้มด้วยวัสดุใยแก้วและเส้นใยคาร์บอนผสมกันวัสดุใยแก้ว (Fiberglass)

ชนิดแรกจะมีน้ำหนักมากที่สุดแต่ต้นทุนต่ำสุด ส่วนชนิดที่ 3 และ 4 มีน้ำหนักเบากว่าแต่ต้นทุนค่อนข้างสูง โดยสามารถเปรียบเทียบเป็นอัตราส่วนต้นทุนและน้ำหนักของถังก๊าซทั้ง 4 ประเภทดังตารางต่อไปนี้

ชนิด	วัสดุที่ใช้ทำตัวถัง	ต้นทุน (%)	น้ำหนัก (%)
1	เหล็ก	40	100
2	เหล็ก,วัสดุใยแก้ว	80	65
	อลูมิเนียม,วัสดุใยแก้ว	95	55
3	อลูมิเนียม,วัสดุใยแก้ว	90	45
	อลูมิเนียม,เส้นใยคาร์บอน	100	25
4	พลาสติก,วัสดุใยแก้วผสมเส้นใยคาร์บอน	90	30

สำหรับถังบรรจุก๊าซ NGV ที่ใช้อยู่ในเมืองไทยของเรา ส่วนใหญ่เป็นถังเหล็กขนาดความจุประมาณ 70 ลิตร (น้ำ) มีน้ำหนักประมาณ 63 กิโลกรัม เมื่อรวมกับน้ำหนักก๊าซ NGV ที่บรรจุเต็มถังอีกประมาณ 15 กิโลกรัม จะมีน้ำหนักรวมประมาณ 78 กิโลกรัม

ภาพที่ 3 ถังบรรจุก๊าซ NGV

ค่าใช้จ่ายในการติดตั้งอุปกรณ์ NGV

การติดตั้งอุปกรณ์ NGV อาจจะยังมีราคาแพง เพราะอุปกรณ์ NGV แต่ละชิ้นนั้นใช้วัสดุที่มีคุณภาพสูง ผลิตอย่างได้มาตรฐาน และต้องนำเข้าจากต่างประเทศ แต่ถ้าเปรียบเทียบกับความคุ้มค่าที่จะได้รับในระยะยาว ทั้งด้านความประหยัด และความปลอดภัย นั่นคงเป็นราคาที่ไม่แพงอย่างแน่นอน ราคาค่าติดตั้งอุปกรณ์ NGV โดยรวมจะอยู่ที่ประมาณคันละ 36,000 - 65,000 บาท ขึ้นอยู่กับประเภทของอุปกรณ์

เครื่องยนต์เบนซิน

- ระบบดูดก๊าซ หรือ Fumigation ราคาจะอยู่ที่ 36,000-50,000 บาท

- ระบบฉีดก๊าซ หรือ Injection ค่าติดตั้งจะแพงกว่าเล็กน้อย คือ ประมาณ 54,000 – 65,000 บาท (โดยรถเบนซิน เมื่อติดตั้งอุปกรณ์ NGV แล้ว จะเลือกใช้น้ำมันหรือก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงเพียงอย่างเดียวก็ได้)

เครื่องยนต์ดีเซล

- ระบบเชื้อเพลิงร่วม Diesel Dual Fuel หรือ DDF ราคาค่าติดตั้ง 36,000 – 50,000 บาท

สถานีบริการก๊าซ NGV

สถานีบริการก๊าซ NGV แบ่งสาขาบริการเป็นภูมิภาค โดยแบ่งเป็น กทม. - ปริมณฑล 285 สถานี ภาคกลาง 140 สถานี ภาคเหนือ 40 สถานี ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 50 ภาคใต้ 20 สถานี รวม 535 สถานี และยังมีแผนที่จะเปิดสถานีบริการเพิ่มอีก 143 สถานี รวมทั้งสิ้น 678 สถานี (ข้อมูล ณ วันที่ 4 มิถุนายน 2550) ที่มา : สำนักงานนโยบายและแผนพลัง และบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

ราคาน้ำมันเชื้อเพลิง

ภาพที่ 4 ราคาน้ำมันเชื้อเพลิง

ที่มา : บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

บทที่ 3

กรณีศึกษาการประหยัดงบประมาณด้วยการใช้พลังงานทดแทน (ก๊าซ NGV)

ตารางที่ 1 หลักเกณฑ์การตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี ค่าวัสดุน้ำมันเชื้อเพลิง [6] ตามบัญชีกำหนดอัตราการเบิกเชื้อเพลิงในส่วนของรถส่วนกลาง 3 ปีย้อนหลัง ดังนี้

ประเภท	ปีงบประมาณ 2555/ จำนวนโควต้า (ลิตร)	ปีงบประมาณ 2556/ จำนวนโควต้า (ลิตร)	ปีงบประมาณ 2557/ จำนวนโควต้า (ลิตร)
รถยนต์นั่ง (ประเภทเก๋ง) ขนาด 4 สูบ	166 ลิตร/เดือน	166 ลิตร/เดือน	166 ลิตร/เดือน
รถยนต์นั่ง (ประเภทเก๋ง) ขนาด 6 สูบ	223 ลิตร/เดือน	223 ลิตร/เดือน	223 ลิตร/เดือน
รถโดยสารแบบไมโครบัส ขนาด 4 สูบ (รถตู้)	247 ลิตร/เดือน	247 ลิตร/เดือน	247 ลิตร/เดือน
รถยนต์แบบตรวจการ,บรรทุก ขนาด 6 สูบ	332 ลิตร/เดือน	332 ลิตร/เดือน	332 ลิตร/เดือน

ที่มา : กองทะเบียนทรัพย์สินและพัสดุ สำนักการคลัง กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 2 หลักเกณฑ์การตั้งราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้ในการพิจารณาคำขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี

ประเภทน้ำมัน	ปีงบประมาณ 2555	ปีงบประมาณ 2556	ปีงบประมาณ 2557
น้ำมันเบนซินธรรมดา 91	44.34	44.17	43.74
น้ำมันแก๊สโซฮอล์ 95	39.44	41.73	37.82
น้ำมันดีเซล	29.99	33.54	29.77
ก๊าซ NGV	8.50	10.37	10.50

หมายเหตุ จำนวนน้ำมันต่อเดือนที่นำมาคำนวณเป็นเกณฑ์ที่สำนักงบประมาณกรุงเทพมหานครนำมาใช้ในการตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2557

ที่มา : กองวิชาการและแผนงาน สำนักงบประมาณกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 3 บัญชีกำหนดการเบิกเชื้อเพลิงสำหรับรถที่ติดตั้ง NGV (งวดการเบิก 1 เดือน)
ตามหนังสือสำนักการคลัง ที่ กท 1307/4449 ลงวันที่ 1 กรกฎาคม 2551

ประเภทรถ	ชนิดเชื้อเพลิงร่วม		หมายเหตุ
	ก๊าซ NGV (50%) เดือนละไม่เกิน	น้ำมันเชื้อเพลิง (50%) เดือนละไม่เกิน	
1. รถยนต์นั่ง (ประเภทเก๋ง) ขนาด 4 สูบ	107 กก.	83 ลิตร	โควตาน้ำมันที่กำหนดไว้เดิม 166 ลิตร/เดือน
2. รถยนต์นั่งแบบตรวจการ, แบบบรรทุก รถโดยสารแบบไมโครบัส (รถตู้) ขนาด 4 สูบ (ปริมาตรกระบอกสูบ 2,500 ซีซี. ขึ้นไป (แต่ไม่เกิน 3,000 ซีซี)	250 กก.	123.5 ลิตร	โควต้าน้ำมันที่กำหนดไว้เดิม 247 ลิตร/เดือน สำหรับอัตราการเบิกน้ำมันหล่อลื่นคงใช้อัตราเดิม

ที่มา : กองทะเบียนทรัพย์สินและพัสดุ สำนักการคลัง กรุงเทพมหานคร

---

[6] ระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการกำหนดจำนวนและวิธีการเบิกจ่ายเชื้อเพลิงและน้ำมันหล่อลื่น พ.ศ. 2530 (บัญชีแนบท้าย) ปรับปรุงใหม่ ตามคำสั่งกรุงเทพมหานครที่ 1710/2557 เรื่อง การเบิกจ่ายเชื้อเพลิง

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบระหว่างรถที่ใช้น้ำมันเบนซินกับการใช้ก๊าซ NGV เป็นเชื้อเพลิง

ชนิดของอุปกรณ์		ระบบฉีดก๊าซ (รถที่ใช้เบนซิน)		
ราคาอุปกรณ์รวมถัง ขนาด 70 ลิตร (บาท)		60,000 บาท		
ระยะทางการวิ่งต่อวัน	(กม.)	50	100	200
อัตราความสิ้นเปลืองเบนซิน	(กม./ลิตร)	10	10	10
อัตราความสิ้นเปลือง NGV	(กม./กก.)	10	10	10
ราคาขายเบนซิน 95 (ณ 11 มิ.ย. 58)	(บาท/ลิตร)	35.16	35.16	35.16
ราคาขาย NGV (ณ 11 มิ.ย. 58)	(บาท/กก.)	13.00	13.00	13.00
อัตราความประหยัด	(บาท/กม.)	2.22	2.22	2.22
ประหยัดค่าเชื้อเพลิงต่อวัน	(บาท)	111	222	444
ระยะเวลาคืนทุนประมาณ	(วัน)	540	270	135

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบระหว่างรถที่ใช้น้ำมันดีเซลกับการใช้ก๊าซ NGV เป็นเชื้อเพลิง

ชนิดของอุปกรณ์		ระบบเชื้อเพลิงร่วม (รถที่ใช้ดีเซล)		
ราคาอุปกรณ์รวมถัง ขนาด 70 ลิตร (บาท)		43,000 บาท		
ระยะทางการวิ่งต่อวัน	(กม.)	50	100	200
อัตราความสิ้นเปลืองดีเซล	(กม./ลิตร)	10	10	10
ระยะทางที่ใช้ระบบเชื้อเพลิงร่วม	(กม.)	10	10	10
- ใช้ดีเซล	(ลิตร)	0.5	0.5	0.5
- ใช้ NGV	(กก.)	0.5	0.5	0.5
ราคาขายดีเซล (ณ 11 มิ.ย. 58)	(บาท/ลิตร)	25.99	25.99	25.99
ราคาขาย NGV (ณ 11 มิ.ย. 58)	(บาท/กก.)	13.00	13.00	13.00
อัตราราคาดีเซลอย่างเดียว	(บาท/กม.)	2.60	2.60	2.60
ราคาดีเซลที่ใช้เชื้อเพลิงร่วม	(บาท)	13.00	13.00	13.00
ราคา NGV ที่ใช้เชื้อเพลิงร่วม	(บาท)	6.5	6.5	6.5
อัตราราคาเชื้อเพลิงร่วม	(บาท/กม.)	1.95	1.95	1.95

อัตราการประหยัด	(บาท/กม.)	0.65	0.65	0.65
ประหยัดค่าเชื้อเพลิงต่อวัน	(บาท)	32.50	65.00	130.00
ระยะเวลาคืนทุนประมาณ	(วัน)	1,323	662	331

<u>หมายเหตุ</u> - น้ำมันเชื้อเพลิง 1 ลิตร วิ่งได้ระยะทาง 10 กม.

- ก๊าซ NGV 1 กก. วิ่งได้ระยะทาง 8 – 10 กม.

1 กก. วิ่งได้ระยะทาง 5 กม. (รถโดยสารแบบไมโครบัส)

ที่มา : ประมาณการจากการทดลองวิ่ง : กองโรงงงานช่างกล สำนักการคลัง กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายต่อการใช้เชื้อเพลิงแต่ละชนิดในระยะเวลา 1- 5 ปี

ชนิดเชื้อเพลิง	เบนซิน 95	ดีเซล	แก๊สโซฮอล์ 91	แก๊สโซฮอล์ 95	แก๊สโซฮอล์ E20	แก๊สโซฮอล์ E85	ก๊าซ NGV หรือ CNG
ราคา (บาท/ลิตร)	35.16	25.99	28.58	29.40	27.18	23.28	13.00/ กก.
อัตราสิ้นเปลืองคงที่ (กม./ลิตร)	10	10	10	10	10	10	10
เชื้อเพลิง/ระยะใช้งาน 20,000 กม./ปี	2,000 ลิตร	2,000 ลิตร	2,000 ลิตร	2,000 ลิตร	2,000 ลิตร	2,000 ลิตร	2,000 กก.
ค่าใช้จ่าย/ปี (บาท)	70,320	51,980	57,160	58,800	54,360	46,560	26,000
ค่าใช้จ่าย/ 2 ปี	140,640	103,960	114,320	117,600	108,720	93,120	52,000
ค่าใช้จ่าย/3 ปี	210,960	155,940	171,480	176,400	163,080	139,680	78,000
ค่าใช้จ่าย/4 ปี	281,280	207,920	228,640	235,200	217,440	186,240	104,000
ค่าใช้จ่าย/5 ปี	351,600	259,900	285,800	294,000	271,800	232,800	130,000

ที่มา : ราคาเชื้อเพลิงในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ณ วันที่ 11 มิถุนายน 2558

บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายกรณีรถส่วนกลางที่ใช้น้ำมันเบนซิน 95 เป็นเชื้อเพลิง

ประเภทรถ	ประเภทน้ำมัน	จำนวนลิตร ต่อเดือน/คัน	ราคา ณ วันที่ 11 มิ.ย 2558	รวมต่อเดือน ต่อคัน	รวมต่อปี ต่อคัน
1. รถเก๋ง (4สูบ)	เบนซิน 95	166	35.16 บาท	5,836.56 บาท	70,038.72 บาท
2. รถโดยสารแบบ ไมโครบัส 4 สูบ (รถตู้)	เบนซิน 95	247	35.16 บาท	8,684.52 บาท	104,214.24 บาท

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายกรณีรถส่วนกลางใช้เชื้อเพลิงร่วม (ติดตั้งอุปกรณ์การใช้ก๊าซ NGV)

ประเภทรถ	เชื้อเพลิงร่วม		ราคาก๊าซ NGV ณ วันที่ 11 มิ.ย 2558	ราคาน้ำมัน เบนซิน 95 ณ วันที่ 11 มิ.ย 2558	รวม ต่อเดือน ต่อคัน	รวม ต่อปี ต่อคัน
	ก๊าซ NGV (50%) ต่อเดือน	น้ำมัน (50%) ต่อเดือน				
1. รถเก๋ง 4 สูบ	107 กก.	83 ลิตร	13.00 บาท	35.16 บาท	4,309.28 บาท	51,711.36 บาท
2.รถโดยสารแบบ ไมโครบัส 4 สูบ	250 กก.	123.5 ลิตร	13.00 บาท	35.16 บาท	7,592.26 บาท	91,107.12 บาท

บทที่ 4

กรณีศึกษาการประหยัดงบประมาณด้วยการใช้พลังงานทดแทน : กรณีรถส่วนกลางของกรุงเทพมหานคร

จากการศึกษา การประหยัดงบประมาณด้วยการใช้พลังงานทดแทน : กรณีรถส่วนกลางของกรุงเทพมหานคร พบว่า

จากตารางที่ 4 เปรียบเทียบระหว่างรถที่ใช้น้ำมันเบนซินกับการใช้ก๊าซ NGV เป็นเชื้อเพลิง (ค่าติดตั้งระบบฉีดก๊าซ- รถที่ใช้เบนซิน ราคา 60,000 บาท) พบว่า รถยนต์ที่ติดตั้งก๊าซ NGV มีอัตราความประหยัด 2.22 บาท/กม. ต่ออัตราความสิ้นเปลืองการใช้น้ำมันเบนซิน 10 กม./ลิตร และหากใช้มันเบนซินเป็นเชื้อเพลิงจะเสียค่าใช้จ่าย 35.16/10 = 3.52 บาท/ลิตร หากใช้ก๊าซก๊าซธรรมชาติ NGV จะเสียค่าใช้จ่าย 13.00/10 = 1.3 บาท/ลิตร ซึ่งประหยัดกว่า 2.22 บาท/ลิตร และถ้ารถยนต์วิ่งระยะไกล จะประหยัดค่าเชื้อเพลิงต่อวัน 111 บาท 222 บาท 444 บาท ตามลำดับ และระยะเวลาคืนทุนประมาณจะเร็วขึ้น 540 วัน 270 วัน 135 วัน ตามลำดับ

จากตารางที่ 5 เปรียบเทียบระหว่างรถที่ใช้น้ำมันดีเซลกับการใช้ก๊าซ NGV เป็นเชื้อเพลิง (ติดตั้งระบบเชื้อเพลิงร่วม - รถที่ใช้ดีเซล ราคา 43,000 บาท) พบว่า รถยนต์ที่ติดตั้งก๊าซ NGV มีอัตราความประหยัด 0.65 บาท/กม. ต่ออัตราราคาเชื้อเพลิงร่วมและอัตราความสิ้นเปลืองการใช้น้ำมันดีเซล 10 กม./ลิตร และหากใช้น้ำมันดีเซลเป็นเชื้อเพลิงอย่างเดียว หรือใช้เชื้อเพลิงร่วม จะเสียค่าใช้จ่ายเป็นสองเท่าของการใช้ก๊าซธรรมชาติ NGV (ใช้ดีเซลเสียค่าใช้จ่าย 25.99/10 = 2.60 บาท/ลิตร หากใช้ก๊าซธรรมชาติ NGV จะเสียค่าใช้จ่าย 13.00/10 = 1.3) และถ้ารถยนต์วิ่งระยะไกล จะประหยัดค่าเชื้อเพลิงต่อวัน 32.5 บาท 65 บาท 130 บาท ตามลำดับ และระยะเวลาคืนทุนประมาณเร็วขึ้น 1,323 วัน 662 วัน 331 วัน ตามลำดับ

จากตารางที่ 6 เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายต่อการใช้เชื้อเพลิงแต่ละชนิดในระยะยาว พบว่า การใช้น้ำมันแก๊สโซฮอล์ทุกประเภทประหยัดกว่าการใช้น้ำมันประเภทเบนซินและดีเซล เมื่อเปรียบเทียบด้วยอัตราสิ้นเปลืองคงที่ 10 กม./ลิตร และระยะทางการใช้งานต่อปีคงที่ 20,000 กม./ปี ต่อ 2,000 ลิตร ประมาณ 11,520 บาท หรือ 16.38% ในขณะที่การใช้ก๊าซธรรมชาติ NGV หรือ CNG จะหยัดงบประมาณได้มากกว่าเชื้อเพลิงชนิดอื่น ๆ ประมาณ 20,000 - 45,000 บาทต่อปี หรือ 30 - 60%

จากตารางที่ 7 กับ ตารางที่ 8 เปรียบเทียบประเภทรถยนต์ 4 สูบ ที่ใช้น้ำมันประเภทเบนซิน 95 ระหว่างรถยนต์ที่ใช้น้ำมันเบนซิน 95 อย่างเดียวกับใช้น้ำมันเชื้อเพลิงร่วม (ติดตั้งอุปกรณ์การใช้ก๊าซ NGV) พบว่า รถยนต์ประเภท 4 สูบ ที่ใช้น้ำมันเชื้อเพลิงร่วม สามารถประหยัดงบประมาณได้มากกว่ารถยนต์ที่ใช้น้ำมันเชื้อเพลิงประเภทเดียว ประมาณ 13,107.12 บาทต่อปี หรือ 12.58%

กรณีศึกษารถส่วนกลาง (รถยนต์โดยสารแบบไมโครบัส - รถตู้)

ตารางที่ 9 ทางเลือกที่ 1 ใช้น้ำมันเชื้อเพลิงอย่างเดียว

ประเภทรถ	ประเภทน้ำมัน	จำนวนลิตร ต่อเดือน/คัน	ราคา ณ วันที่ 11 มิ.ย 2558	รวมต่อเดือน ต่อคัน	รวมต่อปี ต่อคัน
รถโดยสารแบบไมโครบัส 4 สูบ (รถตู้)	แก๊สโซฮอล์ 95	247	29.40 บาท	7,261.80 บาท	87,141.60 บาท
	เบนซิน 95	247	35.16 บาท	8,684.52 บาท	104,214.24 บาท
	ดีเซล	247	25.99 บาท	6,419.53 บาท	77,034.36 บาท

ตารางที่ 10 ทางเลือกที่ 2 ใช้น้ำมันเบนซินกับการใช้ก๊าซ NGV (ระบบฉีดก๊าซ)

ประเภทรถ	เชื้อเพลิงร่วม		ราคาก๊าซ NGV ณ วันที่ 11 มิ.ย 2558	ราคาน้ำมันเบนซิน 95 ณ วันที่ 11 มิ.ย 2558	รวม ต่อเดือน ต่อคัน	รวม ต่อปี ต่อคัน
	ก๊าซ NGV (50%) ต่อเดือน	น้ำมัน (50%) ต่อเดือน				
รถโดยสารแบบไมโครบัส 4 สูบ	250 กก.	123.5 ลิตร	13.00 บาท	35.16 บาท	7,592.26 บาท	91,107.12 บาท

ตารางที่ 11 ทางเลือกที่ 3 ใช้น้ำมันดีเซลกับการใช้ก๊าซ NGV (ระบบเชื้อเพลิงร่วม)

ประเภทรถ	เชื้อเพลิงร่วม		ราคาก๊าซ NGV ณ วันที่ 11 มิ.ย 2558	ราคาน้ำมันดีเซล ณ วันที่ 11 มิ.ย 2558	รวม ต่อเดือน ต่อคัน	รวม ต่อปี ต่อคัน
	ก๊าซ NGV (50%) ต่อเดือน	น้ำมัน (50%) ต่อเดือน				
รถโดยสารแบบไมโครบัส 4 สูบ	250 กก.	123.5 ลิตร	13.00 บาท	25.99 บาท	6,459.77 บาท	77,517.24 บาท

เลือกทางเลือกที่ 1

- ใช้น้ำมันแก๊สโซฮอล์อย่างเดียว จะเสียค่าใช้จ่ายงบประมาณด้านพลังงานเชื้อเพลิง ประมาณ 7,300 บาทต่อเดือน 87,200 บาทต่อปี หากใช้งานรถยนต์มากกว่า 5 ปี จะต้องเสียค่าใช้จ่ายประมาณ 436,000 บาท

- ใช้น้ำมันเบนซินอย่างเดียว จะเสียค่าใช้จ่ายงบประมาณด้านพลังงานเชื้อเพลิง ประมาณ 8,700 บาทต่อเดือน 104,000 บาทต่อปี หากใช้งานรถยนต์มากกว่า 5 ปี จะต้องเสียค่าใช้จ่ายประมาณ 520,000 บาท

- ใช้น้ำมันดีเซลอย่างเดียว จะเสียค่าใช้จ่ายงบประมาณด้านพลังงานเชื้อเพลิง ประมาณ 6,400 บาทต่อเดือน 76,800 ต่อปี หากรถยนต์มีอายุการใช้งานมากกว่า 5 ปี จะต้องเสียค่าใช้จ่ายประมาณ 384,000 บาท

เลือกทางเลือกที่ 2 ใช้น้ำมันเบนซินกับการใช้ก๊าซ NGV (ระบบฉีดก๊าซ)

- หากนำนำรถยนต์มาติดตั้งอุปกรณ์การใช้ก๊าซ NGV จะประหยัดงบประมาณด้านเชื้อเพลิง ประมาณ 13,000 บาท ต่อปี หรือ 12.5% เมื่อเปรียบเทียบกับการใช้น้ำมันเบนซินอย่างเดียว บวกค่าติดตั้งอุปกรณ์การใช้ก๊าซ NGV 60,000 บาท (60,000/13,000 = 4.6) ใช้ระยะเวลา 5 ปีก็คืนทุนค่าติดตั้งอุปกรณ์

เลือกทางเลือกที่ 3 ใช้น้ำมันดีเซลกับการใช้ก๊าซ NGV (ระบบเชื้อเพลิงร่วม)

- หากนำนำรถยนต์มาติดตั้งอุปกรณ์การใช้ก๊าซ NGV จะประหยัดงบประมาณด้านเชื้อเพลิง ประมาณ 9,600 บาท ต่อปี หรือ 11% เมื่อเปรียบเทียบกับการใช้น้ำมันแก๊สโซฮฮลอย่างเดียว บวกค่าติดตั้งอุปกรณ์การใช้ก๊าซ NGV 43,000 บาท (43,000/9,600 = 4.5) ใช้ระยะเวลา 5 ปีก็คืนทุนค่าติดตั้งอุปกรณ์ หากเปรียบเทียบกับการใช้น้ำมันดีเซลอย่างเดียว พบว่า น้ำมันดีเซลประหยัดกว่าแต่ไม่มากนัก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความแปรผันของราคาน้ำมัน (ผู้ศึกษาเลือกเปรียบเทียบกับน้ำมันแก๊สโซฮฮล เพราะว่าประเภทรถยนต์โดยสารแบบไมโครบัส (รถตู้) ส่วนใหญ่ใช้น้ำมันแก๊สโซฮอล)

ผลจากการศึกษา พบว่า หากเลือกทางเลือกที่ 2 จะประหยัดงบประมาณด้านพลังงานเชื้อเพลิง 13,000 บาท ต่อปี หรือหากเลือกทางเลือกที่ 3 จะประหยัดงบประมาณ 9,600 บาทต่อปี และใช้ระยะเวลาคืนทุนค่าติดตั้งอุปกรณ์ประมาณ 5 ปี สำหรับทางเลือกที่ 1 หากใช้งานรถยนต์มากกว่า 5 ปี จะประหยัดงบประมาณ 65,000 บาท ส่วนทางเลือกที่ 2 หากใช้งานรถยนต์มากกว่า 5 ปี จะประหยัดงบประมาณ 48,000 บาท ดังนั้นจะเห็นได้ว่า รถยนต์ 1 คัน หากติดตั้งอุปกรณ์การใช้ก๊าซ NGV จะประหยัดงบประมาณคันละประมาณ 9,600 - 13,000 บาทต่อปี ดังนั้นหากรถส่วนกลางประเภทรถตู้ของกรุงเทพมหานครที่มีอยู่ประมาณ 1,000 คัน จะประหยัดงบประมาณรายจ่ายด้านพลังงานเชื้อเพลิงประมาณ 9,600,000 บาท

บทที่ 5

สรุปและเสนอแนะ

การประหยัดงบประมาณด้วยการใช้พลังงานทดแทน : ศึกษากรณีรถส่วนกลางของกรุงเทพมหานคร จะเห็นได้ว่า รถยนต์ที่ติดตั้งอุปกรณ์การใช้ก๊าซ NGV สามารถประหยัดงบประมาณด้านพลังงานได้มากกว่าการใช้พลังงานเชื้อเพลิงประเภทอื่น ๆ ซึ่งช่วยให้กรุงเทพมหานครประหยัดงบประมาณด้านกายภาพโดยเฉพาะงบประมาณด้านพลังงานเชื้อเพลิง แต่ก็ยังไม่เป็นที่นิยมมากกว่าการใช้พลังงานเชื้อเพลิงด้านอื่น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากทัศนคติและความเสี่ยงบางประการ จึงทำให้เชื้อเพลิงธรรมชาติ ”ก๊าซ NGV” ไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควร

ความเสี่ยงจากการใช้พลังงานทดแทน : NGV

1. ทัศนคติความเชื่อด้านความปลอดภัย
2. สถานบริการก๊าซ NGV มีน้อย ไม่ครอบคลุมทุกพื้น
3. ทัศนคติด้านสมรรถนะของรถในการเร่งความเร็ว
4. ความสะดวกสบายและทางเลือกของผู้ใช้บริการ

ข้อดีของการใช้พลังงานทดแทน : NGV

1. ราคาถูกกว่าพลังงานเชื้อเพลิงชนิดอื่น ๆ
2. เป็นพลังงานสะอาด ไม่ก่อให้เกิดฝุ่นละออง ควันดำหรือสารพิษที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
3. ลดปัญหามลพิษทางอากาศ ลดการปล่อยก๊าซไฮโดรคาร์บอน
4. มีปลอดภัยสูงกว่าพลังงานชนิดอื่น ๆ เพราะก๊าซ NGV เบากว่าอากาศ เมื่อเกิดการรั่วไหลก๊าซ NGV จะไม่สะสมอยู่บนพื้นดินจนเกิดการลุกไหม้

สรุปผลการศึกษา

จากผลการศึกษา กรณีศึกษาการประหยัดงบประมาณด้วยการใช้พลังงานทดแทน : กรณีรถส่วนกลางของกรุงเทพมหานคร พบว่า ทางเลือกที่ 2 จะประหยัดงบประมาณด้านพลังงานเชื้อเพลิงมากกว่าทางเลือกที่ 1 เปรียบเทียบกับใช้น้ำมันเบนซินอย่างเดียวประมาณ 13,000 บาท ต่อปี หรือหากเลือกทางเลือกที่ 3 จะประหยัดงบประมาณ 9,600 บาท เมื่อเปรียบเทียบกับใช้น้ำมันแก๊สโซฮอลอย่างเดียว และใช้ระยะเวลา

5 ปี ในการคืนทุนค่าติดตั้งอุปกรณ์ หากใช้งานรถยนต์มากกว่า 5 ปี จะประหยัดงบประมาณด้านพลังงานเชื้อเพลิงประมาณ 9,600 - 13,000 บาท

ข้อเสนอแนะ

1. เสนอแนวทางให้กับผู้บริหารกรุงเทพมหานครในการกำหนดนโยบายการประหยัดพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก

2. กำหนดมาตรการบังคับให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่มีรถยนต์อายุการใช้งานไม่ถึง 5 ปี ติดตั้งอุปกรณ์ก๊าซ NGV

3. กำหนดมาตรการส่งเสริมและรณรงค์ให้หน่วยงานต่าง ๆ ตระหนักถึงปัญหาภาวะโลกร้อนและสิ่งแวดล้อม โดยหันมาใช้พลังงานทดแทนก๊าซ NGV

4. เสนอผู้บริหารกรุงเทพมหานครทำบันทึกข้อตกลงกับ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ติดตั้งสถานีบริการก๊าซ NGV ทุกพื้นที่ตามลักษณะการแบ่งเขตโซนทั้ง 6 กลุ่มโซน

บรรณานุกรม

นโยบายด้านพลังงานของรัฐบาล : กระทรวงพลังงาน นโยบายด้านพลังงานของรัฐบาล กระทรวงพลังงาน
สืบค้นจาก http://old1.energy.go.th/?q=th/energy_policy เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2558
แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร 12 ปี ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2526 – 2559) สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล
กรุงเทพมหานคร หน้า 24 - 32
ระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการกำหนดจำนวนและวิธีการเบิกจ่ายเชื้อเพลิงและน้ำมันหล่อลื่น พ.ศ. 2530
ปรับปรุงใหม่ ตามคำสั่งกรุงเทพมหานครที่ 1710/2557 เรื่อง การเบิกจ่ายเชื้อเพลิง (บัญชีแนบท้าย)
รายงานการประเมินกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ พ.ศ. 2552
ปฏิญญากรุงเทพมหานคร ในความร่วมมือลดปัญหาจากภาวะโลกร้อน หน้า 60- 62
สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน กระทรวงพลังงาน และบริษัท ปตท.จำกัด (มหาชน) และวิชาการ.คอม.
สืบค้นจาก http://www.eppo.go.th/ngv/welcome.html เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2558